

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Peter Živković — nosilec državne liste za dravsko banovino

Na včerajšnjem volilnem sestanku zastopnikov iz vse banovine je bilo soglasno sklenjeno naprositi ministrskega predsednika Petra Živkovića, da prevzame nosilstvo državne kandidatne liste za dravsko banovino

Ljubljana, 6. oktobra. Včeraj popoldne se je vršil v dvorani Delavske zbornice volilni sestanek za dravsko banovino. Udeležili so se ga najvplivnejši zastopniki prebivalstva iz vseh srezov dravske banovine, tudi iz najbolj oddaljenih krajev, kakor iz Prekmurja in Bele krajine, v posebno lepem številu pa je bil zastopan zlasti naš kmetijski stan.

Sestanku je predsedoval v imenu centralnega akcijskega odbora ljubljanski župan dr. Dinko Puc, ki je pozdravil zbrane delgate, predvsem pa navzočega ministra dr. Kramerja in Pucija, ki so jima zborovalci priredili pristrčne ovacije.

Župan dr. Puc je nato na kratko v temperamentnih besedah obrazložil namen sestanka, pri čemer je očrtal smerice za postavljanje sreskih kandidatov pri bodočih volitvah v Narodno skupščino. Naglašal je, da morajo biti te volitve prava manifestacija jugoslovenske misli, kar naj bo vodilna misel tudi pri določevanju kandidatov. Absolutna nesporna je kandidatura za nosilca državne liste, ki ne more biti nihče drugi in tudi nečemu da bi bil, kakor predsednik sedanjega vlade Peter Živković, čigar zasluge za konsolidacijo naših javnih razmer so brezdvomne. Z njegovo kandidaturo in izvolitvijo je namreč podano jamstvo, da se bo zmagovito dovršila politika 6. januarja.

Zborovalci so s splošnim odobravanjem proglasili kandidaturo ministrskega predsednika Petra Živkovića kot

nosilca državne liste, pri čemer so mu priredili dolgotrajne navdušene ovacije. O tem sklepu je bil ministrski predsednik Peter Živković takoj brzojavno obveščen.

Nato sta govorila ministra dr. Kramera in Iv. Pucelja, ki sta v svojih izjavah poudarjala državni pomen sedanjih volitev ter očrtala prizadevanje

sedanje vlade za konsolidacijo političnih, gospodarskih in socialnih razmer v naši državi, ki naj bi tvorila trajno podlago razvoja bodočega našega javnega življenja. Opisala sta težkoče, s katerimi se ima boriti vlada glede na splošni svetovni gospodarski položaj ter izrazila svoje trdno prepričanje, da se bo posrečilo po započetih poti z združenimi močmi vseh pravih jugoslovenskih rodoljubov premagati in ustvariti boljše bodočnost našemu delovnemu narodu. Izvajanja obeh ministrov so izzvala splošno odobravanje.

V razpravi o izbiri sreskih kandidatov in njihovih namestnikov je prevladala odločna volja, da mora čim bolj odgovarjati potrebam skupnosti. Pozabljene naj bodo vse prejšnje razlike. Vsi posebni in osebni interesi se morajo postaviti v ozadje pred splošnimi narodnimi. To željo so poudarjali zastopniki vseh srezov.

Duh sporazumnosti, ki je prevladoval v razpravi o sreskih kandidatih in navdušenje, ki so ga zborovalci pokazali za novo složno delo v korist splošnosti, sta dokazala, da se predstavniki prebivalstva dravske banovine v polni meri zavedajo svojih dolžnosti in nalog, ki jim jih narekuje nova doba političnega razvoja naše države.

Po kratkih zaključnih govorih obeh ministrov je župan dr. Puc zaključil ob 5. popoldne lepo uspešno zborovanje z željo, da bi se tudi nadalje vršilo vse delo v korist našega naroda v slogi in z voljo, služiti splošno narodnim interesom.

Miljardno posojilo Amerike Evropi

Amerika hoče ob sodelovanju banke za mednarodna plačila sanirati vse evropske valute

Pariz, 6. oktobra. Berlinski dopisnik »Havas« v Berlinu je izvedel nekatere podrobnosti o načrtu za finančno sanacijo Evrope, s katerim se bavijo ameriški finančni krogi. Dopisnik zatrjuje, da bo podguverner Federal Reserve Boarda, Burgess, ki pride 12. t. m. v Basel na sejo upravnega odbora banke za mednarodna plačila, predložil ta načrt in zahteval, da se o njem takoj sklepa. Po tem načrtu bi dali Amerika in Francija (prva dve, druga eno tretjino) banki za mednarodna plačila posojilo

v znesku milijarde dolarjev. Banka za mednarodna plačila bi izdala za ta znesek tkz. zlate certifikate ter jih dala v obliki posojila na razpolago emisijskim bankam onih držav, ki se bore z valutnimi in splošnimi finančnimi težkočami. Na ta način bi prišlo do nekakega izenačenja in ustaljenja valute, kar bi zelo povoljno vplivalo na razvoj gospodarskih razmer, ker bi bili s tem preprečeni polomi, kakor so jih nedavno doživeli v Nemčiji in Angliji in ki ogrožajo celotno gospodarstvo.

Pred ostavko nemškega zunanjega ministra

Dr. Curtius bo še ta teden podal ostavko — Kdo bo njegov naslednik, še ni znano — Desničarski krogi bi se radi polastili vlade

Berlin, 6. oktobra. Ze pred odhodom zunanjega ministra dr. Curtiusa v Ženevo se je splošno govorilo, da bo dr. Curtius takoj po povratku iz Ženeve podal ostavko. Zaradi poseta francoskih državnikov v Berlinu so te govorice utihnile, čeprav se je za kulise o tem trajno razpravljalo. Današnji berlinski listi skoro soglasno poročajo, da bo še v teku tedna prišlo do velikih izprememb v vladi. Trenutno še ni jasno, ali bo izvršena samo prenova zasedbo nekaterih resorov, ali pa bo odstopila celotna vlada, da bi bila s tem dana možnost za temeljite izpremembe. Desničarski krogi se odločno potegujejo za to, da bi dobili vladu v svoje roke.

Nekateri listi že objavljajo listo nove vlade, v kateri so sami narodni socialisti in nemški nacionalci. Zaenkrat se smatra kot gotovo le toliko, da bo dr. Curtius odstopil. Kdo bo njegov naslednik, še ni znano. Misli se, da bo začasno prevzel posle zunanjega ministra državni kancelar dr. Brüning sam, ker že itak aktivno vodi zunanjo politiko. Verjetno je, da bo izvršena le manjša rekonstrukcija vlade, ker bi v sedanjem trenutku, ko razvija Nemčija veliko zunanje politično akcijo, ne bilo ugodno, če bi prišlo do izpremembe v vladi, ki bi pomenila vsaj na zunaj popolno izpremembo dosedanje politične smeri.

Kitajski bojkot Japoncev

Zbiranje ruskih čet ob kitajski meji — Naraščanje protijaponskega pokreta na Kitajskem

Tokio, 6. oktobra. V japonskih vojaških in političnih krogih so zelo vznemirjeni, ker se trdovratno vzdržujejo vesti, da zbira Rusija ob kitajski meji veliko število čet. Splošno upajo, da Rusi ne bodo prekorčili meje, kar bi izredno poostrišlo položaj. Na seji vlade je poročal mornarski minister o razvoju japonsko-kitajskih odnosov v Šanghaju. Izjavil je med drugim, da so odnosi med obema državama zaradi spora v Mandžuriji trenutno zelo napeti in skoraj enaki »ojnemu stanju. Kitajski trgovci ne morejo izpolnjevati sklenjenih pogodb in so ustavili vse dobave za japonske ladje. Japonske predelnice niso dobile plačil, ki so zapadla 1. t. m. Posredovalci med

inozemskimi tvrdkami in kitajskimi trgovci se v velikem številu selijo, češ, da ne bodo več poslali s kitajskimi tvrdkami. Mornarski minister je predlagal, naj se izroči nankinški vladi nota s pozivom, da naj ukrene vse potrebno proti protijaponskemu pokretu, ker bi bila sicer vsaka pogajanja za ureditev spora v Mandžuriji onemogočena.

London, 6. okt. g. Po vesteh iz Tokija je japonska vlada sklenila, da odpove v Šanghaju še 4 torpedne rušilce, ker se še vedno nadaljujejo protijaponske demonstracije na Kitajskem. Vlada utemeljuje ta ukrep s tem, da mora zaščititi življenje in lastnino tamkaj naseljenih Japoncev.

Dopolnilne volitve v Španiji

Zmaga republikansko-socialistične koalicije — Proglasitev obsednega stanja v Cadisu

Pariz, 6. oktobra. AA. Iz Madrida poročajo, da je pri nedeljskih volitvah kandidata republikansko-socialistične koalicije Fossio porazil s 56.421 glasovi demničarskega kandidata Primo de Rivero, sina pokojnega Rivera, ki je dobil 28.518 glasov. Komunistični kandidat je zbral 5963 glasov. Množice so večkrat hotele napasti in zažgati voz, v katerem se je de Rivera vozil po mestnih ulicah, in policija je večkrat morala intervenirati ter z nasokom razkropiti demonstrante. Več prodajalcev raznih komunističnih letakov je bilo aretiranih, ker je vlada za nedeljo prepovedala

vsako izdajanje listov.

Pariz, 6. oktobra. AA. Havas poroča iz Madrida, da se zaradi delnih volitev položaj v španskem parlamentu ni izpremenil.

Madrid, 6. oktobra. V Cadisu je bila proglašena splošna stavka. Po proglasitvi stavke je prišlo do krvavih spopadov med vojaštvom in stavkujočimi, pri čemer je bilo 6 delavcev hudo, okoli 20 pa lahko ranjenih. Vlada je nad Cadisom proglasila obsedno stanje ter odpelala tamkaj več vojaških oddelkov. Stavkujoči zahtevajo zvišanje mezd in znižanje najemnin.

Tudi Ameriki groze hudi časi

Stimson napoveduje tudi za Zedinjene države resne čase — Naraščajoča brezposelnost v Ameriki

Washington, 6. oktobra. V nedeljo je bil odprt četrti vseameriški gospodarski kongres. Navzočih je bilo 500 delegatov iz vseh ameriških držav. Kongres je otvoril zunanji minister Stimson z daljšim govorom, v katerem je orisal svetovni politični in gospodarski položaj ter poudaril, da se bližajo tudi za Ameriko nad vse resni časi. Izrazil je željo, naj bi kongres našel sredstva in pota, ki bi Ameriko očuvala pred usodo Evrope.

New York, 6. oktobra. V svojem govoru pred odborom newyorške trgovske zbornice za pomoč brezposelnim je izjavil bankir Lamont, da bodo Zedinjene države v danih razmerah prisiljene uvesti sistem podpiranja brezposelnih, če se bodo napori zasebnih organizacij izkazali kot nezadostni. Bivši guverner Al Smith je opozarjal na nevarnost brezposelnosti ter je izjavil, da se mora računati z izbruhom obupancev, ako ne bodo mogle družine, ki so že sedaj

zašle v bedo zaradi brezposelnosti, v prihodnji zimi računati na podporo ali zasluge. Oba govornika sta pozivala navzočo industrijo in finančnike, ki jih je bilo 250, naj store vse za podpiranje brezposelnih. Odbor namerava v prvi vrsti osnovati z javnimi prispevki pomožni fond v višini 12 milijonov dolarjev.

Samomern madžarskega legitimista

Budimpešta, 6. oktobra. Glavni tajnik »Zveze sv. kron«, oficijelne organizacije madžarskih legitimistov, Bela Freisberger se je včeraj obesil zaradi slabih gnetnih razmer. V zadnjem času ni prejel nobene plače več in je popolnoma obubožal. Zanimivo je, da je njegova sestra utonila, enega brata je povozil avtomobil, tretji je skočil skozi okno, četrti pa se je ustrelil.

Vpad bolgarskih razbojnikov

Eksplodirala peklenjska stroja ob meji — Preprečen atentat na železniško progo — Dve žrtvi

Caribrod, 6. oktobra. M. V noči od 3. na 4. oktobra se je pripetila okoli 9.30 zvečer na bolgarskem ozemlju v caribrodskem srezu močna eksplozija in sicer približno 1 km daleč od naše meje. Učinek eksplozije je bil zelo silen. Več oseb je bilo ubitih, mnogo pa hudo ranjenih. Kakor se doznava, je eksplozirala peklenjska stroja, pripravljen za atentat na našem ozemlju. Kako je došlo do eksplozije, se točno še ne ve.

Skoplje, 6. oktobra. M. Na progi Skoplje-Veles so skušali bolgarski razbojniki med postajama Vlačane in Pčinje izvršiti atentat na železniško progo. Atentatorje je pravčasno opazil orožniki kaplar Vida Damjanović, ki se je spustil z njimi v boj. Kaplar Damjanović je bil hudo ranjen. Bolgarski razbojniki so pobegnili v smeri proti bolgarski meji. Na mestu boja so pustili eksploziv, ki so ga prinesli s seboj za svoje zločine.

Grško - turško prijateljstvo

Izmenjava ratifikacijskih listin o grško-turškem sporazumu — Otvoritev balkanske olimpijade

Atene, 6. oktobra. AA. Včeraj popoldne so se sestali predsednik turške vlade Izmet - paša, predsednik grške vlade Venizelos, grški zunanji minister Mihalakopoulos ter turški zunanji minister Ruđi-bej, da izmenjajo ratifikacijske listine o grško-turškem sporazumu. Sestanku so prisostvovali tudi turški poslanik v Atenah Emis - bej, grški poslanik v Ankari Polihroniades, generalni direktor grškega zunanjega ministrstva Maurudis, šef političnega odseka grškega zunanjega ministrstva Melas ter več višjih uradnikov turškega zunanjega ministrstva, ki so prišli iz Ankare v Atene. Sestanek je trajal od 10. do 11., nakar so ministri sprejeli predstavnike grškega in turškega tiska.

Predsednik grške vlade Venizelos je v nagovoru na predsednika turške vlade izjavil, da grško - turško prijateljstvo, ki postaja vsak dan močnejše, ni bila potrebna izmenjava teh listin, ker je bila ratifikacija izvršena že v duhu grškega in

turškega naroda. Srečni smo, je poudarjal Venizelos, da smo izpolnili tudi to formalnost.

Athene, 5. oktobra. AA. Na tujakšnjem stadionu je včeraj otvoril ministrski predsednik Venizelos drugo balkansko olimpijado. Ogromna množica, ki so jo cenili nad 60.000 ljudi, je priredila turškemu ministrskemu predsedniku Ismet paši, turškemu zunanjemu ministru Ruđiju in grškemu ministrskemu predsedniku Venizelosu navdušen sprejem. Mimo tribune, kjer sta sedela oba ministrska predsednika, so korakali telovadci petih držav: Grške, Turčije, Rumunije, Bolgarije in Jugoslavije. Množica je telovadce burno pozdravljala. Nad stadionom je krožilo mnogo letal.

Čitate ilustrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Albanija in Italija

Pariz, 6. oktobra. AA. »Volonte« objavlja izjavo albanskih emigrantov o procesu v Riedu. Med drugim pravijo v izjavi, da je Italija kot nadomestilo za finančno pomoč dobila v tajnem sporazumu pravico, kontrolirati tudi najnižjo administrativno organizacijo v Albaniji, poleg tega pa še pravico naseliti pri Museku več tisoč italijanskih kolonistov. Emigranti pravijo v svoji izjavi, da je to največje izdajstvo namram albanskemu narodu, toda prej ali slej se bo Albancem posrečilo vreti tudi italijansko gospodstvo. V Albaniji v-e. Pristaša demokratske ideje Čami in Gjeloj sta mislila, da bosta prinesla s svojim dejanjem Albaniji rešitev. Delala sta iz idealnih motivov.

Pridelovanje riža na Madžarskem

Budimpešta, 6. oktobra. AA. Letos so prvič poskusili v nekaterih občinah segedinskega okraja obdelati polja z rižem. Poskus se je dobro obnesel in je letošnja žetev vrgla okoli 30 stotov na oral. Po tem uspelem poskusu je pričakovati, da bodo posejali z rižem tudi vsa tista polja v državi, ki so tako pripravna za pridelovanje riža kakor segedinska zemlja. Upajo, da bodo prihodnje leto lahko posejali 3000 oralov zemlje z rižem, s čimer se bodo madžarske potrebe po rižu lahko krile.

Naraščanje švicarskega denarnega zaklada

Bern, 6. oktobra. Izkaz švicarske centralne novčanične banke z dne 30. septembra o zvišanju zlatega zaklada za 335 milijonov frankov in zlatem kritju obkoka novčanic za 116% dokazuje, da štiti Švica svojo valuto z zlatom v čim dalje večji meri.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2261.78 — 2258.62, Bruselj 778.46 — 780.82, Curih 1098.45 do 1101.75, London 210.76 — 218.26, New York 5591.01 — 5608.01 ček, Pariz 221.01 — 221.67, Praga 166.08 — 166.58, Trst 283.02 — 289.02.

INOZEMSKA BORZA.

Curih, 6. oktobra.

Pariz 20.12, London 19.60, New York 511, Bruselj 71.25, Milan 26.25, Madrid 46, Amsterdam 205.25, Berlin 117.50, Sofija 3.70, Praga 15.12, Varšava 57.25, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.05.

Proračuni naših mest

17. t. m. bo v Ljubljani važna seja poslovnega odbora Zveze mest — Razprava o štedenju in prejemkih mestnih uslužbencev

Zagrebske »Novosti« poročajo: Na zborovanju Zveze mest v Sarajevu je bilo sklenjeno, da se bo vršila seja poslovnega odbora v soboto 17. t. m. v Ljubljani. Na sejo so povabili predstavniki Ljubljane, Karlovca, Osijeka, Banjaluke, Spleta, Sarajeva, Vukovara, Cetinja, Kragujevca, Novoga Sada, Niša, Skoplja in Beograda. Člani nadzorstvenega odbora predstavnik Maribora, Pančeva in Zemuna ter člani razsodišča predstavniki Mostara, Dubrovnika in Subotice. Seveda lahko tudi vsa druga v Zvezi včlanjena mesta pošljejo na sejo svoje predstavnike, kar bi bilo glede na važnost seje želeli. Na dnevnem redu sta dve važni razpravi in sicer o proračunih naših mest glede na varčevanje ter o prejemkih mestnih uslužbencev.

Najvažnejše vprašanje, s katerim se bavi zdaj Zveza mest so proračuni naših mest. Želja vseh naših mest in tudi Zveze same je, da bi se tudi v občinskem gospodarstvu čim bolj štedilo. In v ta namen naj bi se po možnosti uvedlo v proračune enotno načelo. Seveda bo pa treba paziti, da pri morebitnem znižanju izdatkov ne zastane splošni napredek naših mest, da se ne poveča število brezposelnih ter da se v zadostni meri zaščitijo interesi meščanov in davkoplačevalcev. Zdjaj je najugodnejši čas, da se mesta dogovore o proračunu za leto 1932. Proračuni morajo biti sestavljeni do konca leta.

Prizadevanje uprave zveze mest je vse hvalje vredno, saj se hoče v sporazumu s predstavniki naših mest olajšati varčevanje, ki ga je odredila vlada. Seveda pa to ne bo šlo po enem kopitu. Ne morejo se odrediti vsem mestom enaki viri dohodkov, niti enaki izdatki. Vsako mesto ima svoje gospodarske posebnosti. Zato bo težko doseči enotno financiranje naših mest, pa se bo pa dalo doseči, da finančno ministrstvo ne bo enim mestom nekaj odobrilo, drugim pa odreklo.

Pomagajmo si sami!

Apel generalnega direktorja Poštne hranilnice na vse trezno misleče državljane

V težkih trenutkih življenja, ko nas od vseh strani tepejo udarci, je treba predvsem imeti vero v samega sebe. Treba se je ustaviti in upreti, ne pa bežati in misliti najprej na tujo pomoč. Ni od nas odvisno, ali bomo dobili tujo pomoč ali ne in ali bo prišla o pravem času, ampak z našo voljo in poštenostjo se lahko dvignemo v vsej svoji veličini, napremo vse svoje sile, in se trdno odločimo, da bomo vztrajali v nevarnostih, ki nam prete. Če se, kadar se bomo pred nesrečo, zanesemo najprej nase in na svojo moč, se nam vzbudi samozavest in pogum ter bomo vedno bolje opravili, kakor pa če preplašeno zbežimo z bojišča in pričakujemo tuje pomoči.

Po tem starem in preizkušenem življenjskem pravilu se moramo ravnati tudi zdaj. Naše gospodarske in finančne razmere so se nekoliko omajale. Prišle so razne težave, ki so se pojavile po vsej Evropi in celo v Ameriki. Tem težavam se moramo upreti in sicer zlasti tako, da zbiramo svoje lastne moči in vzbujamo samozavest. Ena sama velika misel nas mora prevzemati: ne vdajmo se! Pretrpeli smo že večje težave, toda premagali smo jih vedno, kadar smo napeli in zbrali vse svoje narodne sile.

Danes, ko se je nekakšna kolektivna blaznost strahu polastila slabotnejših delov našega naroda, morajo stopiti na plan vse naše narodne organizacije, da se aktivno borijo zoper razburjenost in paniko, ki se razširja v naših vrstah. Kje ste, Sokoli, Narodna odbrana, Jadranska straža, vi humanitarna in patriotična društva, moška kakor ženska! Sklicujte se in konference ter navajajte vse svoje člane, da dvignejo svoj glas za pomirjenje tistih, ki so se preplašili. Zakličite vsem okoli vas, ki vas preplašeno vprašujejo, kako bomo vzdržali krizo: da se boj ne bije s svetlim orožjem, ampak z junaki in smelimi.

Zato hrabrite in bodrite srca! Nismo še propadli, od propasti smo še daleč, to da moramo biti hrabri, verovati moramo v samega sebe, v svoj narod, v svojo domovino. Ne zapuščajmo jih, ne izdajmo svoje zastave: ne bežimo od naše valute, od naših državnih papirjev, od naših denarnih zavodov! Kam pa naj bežimo? V tujino? Ali je tam morda bolje? Ali bomo mogli rešiti samega sebe, če prestrašeno pričenemo rušiti vse tisto, kar je naša skupna trdnjava.

Evo predlog, kako naj začnemo zbirati naše vrste: vsa naša nacionalna društva, korporacije, občine, učitelji, duhovniki, javni delavci naj začnejo s prodajo, da kupi vsakdo, kdor le zamore, te dni vsaj po en državni vrednostni papir. Sokolska, športna, pevka društva, šole, cerkve, bolnice, čitalnice in druga združenja naj kupijo po eno obveznico vojne škode, ki se prodaja zdaj po 300 dinarjev, toda je zelo verjetno, da bo kaj kmalu poskočila na svoj normalni tečaj 400 do 500 dinarjev, obveznico 7 in 8 odstotnih dolarskih emisij ali delnico Narodne banke. Vsi ti papirji se prodajajo danes pod svojo pravo ceno, in kdor jih zdaj kupuje, napravi dobro kupčijo. Poleg tega, in to je najvažnejše, se bo na naših borzah vrnilo zaupanje v te papirje, ker se bo videlo, da je ves narod vzletel te papirje za svojo nacionalno dragocenost, jih objel s svojim zaupanjem in obdal s svojo ljubeznijo.

Pri tem torej niso potrebne nobene žrtve, niti veliki zneski. Ni društva niti združenja, ki bi ne moglo žrtvovati v ta

Za mesta je nedvomno važno tudi vprašanje prejemkov mestnih uslužbencev. Osebnih izdatki v proračunu naših mest niso majhni. V nekaterih mestih dosežejo celo 35% vseh izdatkov, v drugih pa skoraj 20 do 25%. Nobenega dvoma ni, da bodo morala mesta spraviti plače svojih uslužbencev, če ne isti, pa vsaj na približno nivo s plačami državnih uradnikov. To je tudi želja mesta. Zveza mest bo ob vsaki priliki ščitila svojo avtonomijo. Mestom se lahko dajejo direktive, ki se jih morajo držati in ki se jih bodo tudi brezposojno držali. Predsedništvo zveze mest je naprosilo svoje delegate, ki se udeležijo seje poslovnega odbora, naj prinese s seboj tudi statute dotičnih mest o prejemkih mestnih uslužbencev.

Do seje izvršnega odbora Zveze mest se v našem mestnem zastopu v Zagrebu ne bo pričela razprava o znižanju občinskega proračuna, niti o znižanju prejemkov mestnega uradništva. Šele po seji, ko zavzamejo vsa mesta o tem vprašanju skupno stališče, — a v takem vprašanju je skupno stališče mogoče — pride osnutek novega proračuna v podrobno izpravo. Kolikor zaenkrat vemo, namerava zagrebska mestna občina znižati doklade na plače uradništva od 1. januarja 1932 za 10%, izvešiti plače nižjih uradnikov, ki z dokladami ne znašajo nad 1500 Din mesečno. Pred 1. januarjem ni treba znižati plač, ker je v letošnjem proračunu popolno kritje za nje. — Tako zagrebske »Novosti«.

Ljubljanska občinska uprava po naših informacijah o znižanju svojega proračuna za prihodnje leto še ni razpravljala, jasno je pa, da se bo moral znižati tudi ljubljanski občinski proračun, kakor je začela štediti državna uprava in kakor je znižala proračun tudi banska uprava naše banovine.

namen vsaj 300 do 400 dinarjev. Če ni v blaginji toliko denarja, naj člani odbora na prvi seji zberejo med seboj teh nekoliko dinarjev. Vsako združenje naj najintenzivneje stremi za tem, da bo vsak član daroval v ta namen kakšen stotak, ter z nakupom državnega papirja hkrati znatno moralno koristil svojemu narodu.

Da bi pospešila to akcijo, daje Poštna hranilnica našemu občinstvu svoje uslugе popolnoma brezplačno na razpolago. Da se onemogočijo dragi posredovalci in razne sleparije, naj vsakdo, ki želi kupiti kakšno državno obveznico, pošlje denar Poštni hranilnici preko svoje najbližje pošte (s položnico 127 Š, ki se dobi na vsaki pošti; na zadnjo stran naj napiše, zakaj denar pošilja. Položnico naj naslovi na čekovni račun št. 5 o. o. 11). Poštna hranilnica bo vsa ta naročila zbirala in izvršila nakup še isti dan na borzi. Prav ta dan bo poslal vsakemu naročniku kupljene obveznice po izvršnem borznem tečaju, ne da bi si zaračunala kakršnokoli provizijo ali takso. (Poštna hranilnica je državni zavod, in bo to delo izvršila ne zaradi zaslužka, temveč radi splošne koristi.) Prav tako bo dajala brezplačno tudi vsa potrebna obvestila in navodila, ki bi jih kdo od nje zahteval.

Tako se bo lahko izvedla velika akcija za dalekosežnimi posledicami za naš javni kredit in naše narodno življenje. Stremimo vsi za tem, da se ta akcija izvrši.

Dr. Milorad Nedeljković,
generalni direktor Poštne hranilnice.

Prekrasno! Nepozabno!

ELIZABET BERGNER

Ariana

Po slovitom romanu Claude Aneta.
Življenski roman ruske študentke **ARIJANE KUZNECOVE**.
Partner **RUDOLF FOESTER**.
Najnovejši Paramountov zvočni tehnik.
Predstave ob 4., 7 1/2 in 9 1/2.
Abonma II.
Predprodaja vstopnic od 11. do 13. ure.
ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

Stanko Zajc zadavil svojega brata

Dolgo je tajil, končno je pa le priznal, da je brata med ruvanjem nehotе zadavil

Ljubljana, 6. oktobra.

Že večeraj smo poročali o zagonetni smrti mladega posestnikovega sina Valentina Zajca, ki so ga našli mrtvega na cesti pred domačo hišo v Obrihah pri Mostah. Ljubljanska policija je že dopoldne uvedla obširno preiskavo in se je na podlagi zbrane materiala ter zaslišanja prišlo do odkritja za aretacijo Valentina Zajca brata Stanka, ki je prišel že zgodaj zjutraj na stražniško povedati, da je njegov brat mrtel. Stanko je bil namreč osumljen uboja brata Valentina.

Sum je bil utemeljen. Policijski agenti so namreč našli na Zajčevem domu vse povaljano, od cestnega prahu zamazano, deloma raztrgano in okrvavljeno Stankovo obleko. Pa ne samo to, dve priči sta videli v nedeljo ponoči Stanka v preprihu z Valentinom, pozneje sta pa videli, da sta se strela. Ko so našli Valentina Zajca mrtvega, niso opazili na njem drugega, nego majhno rano na glavi in policijski zdravnik je bil takoj prepričan, da ranica ni povzročila Valentinove smrti. Da ugotovi pravi vzrok smrti, je policija odredila obdukcijo trupla.

Obdukcija trupla

Včeraj ob 16.30 se je vršila v mrtvašnici v Dev. Mar. v Polju obdukcija trupla, ki sta jo izvršila sodni zdravnik dr. Suher in kot asistent dr. Bohinc. Navzoča sta pa bila preiskovalni sodnik J. Baričević in od policijske uprave nadpornik s. Močnik. Pri obdukciji sta zdravnik ugotovila, da je bil Valentin Zajc zadavljen. Zunaj na vratu sicer ni bilo opaziti vidnih znakov, pač pa krvne podplutbe na desni strani v notranjosti grla. Obdukcijski izvid je seveda še bolj potrjal domnevo, da je najbrž Stanko Zajc svojega brata v preprihu zadavil.

Stanko Zajca so včeraj ves dan zasliševali, pa je trdovratno zanikal očitano mu dejanje in ni hotel ničesar priznati, čeprav se je večkrat zapletel v protislovja. Davi je nadzornik g. Močnik, ki je vodil podrobno preiskavo, zasliševanje nadaljeval. Zasliševal je Zajca od 8. do 10. dopoldne, končno se je pa Stanko le udal in je skesano priznal, da je brata res nehotе zadavil.

Stanko pripoveduje

Videč, da ni izhoda iz zagate, je Stanko vse odkrito priznal. Pravi, da je:

Koncert violinista Rupla

Karlo Rupel, ki ga smemo še danes po vsej pravici imenovati edinega slovenskega violinista velikega koncertnega formata, je pod okriljem Glasbene Matice včeraj, 5. t. m. v veliki unionski dvorani priredil koncert, ki je z glasbene strani uspel prav imenito, manj pa je moral prireditelje zadovoljiti materialno. O vzroku slabo prodane dvorane razmišljati ni dobi treba. Naraščajoča obubožanost uradništva, ki je bilo vedno glavni posestnik kulturnih prireditev, bo tudi nadalje kriva bodočih materialno slabo uspešnih koncertov. Prireditelji bodo morali resno razmišljati o znižanju visokih vstopnic, ako bodo hoteli imeti v svojih dvorinah dovolj poslušalcev.

Nezadovoljivega poseta včerajšnjega koncerta pa nikakor ni kriv K. Rupel in niti ne njegov program. Z obema je bilo poslušalstvo nad običajno mero zadovoljno ter je z navdušenim odobravanjem izravnilo svojo maloštevilnost.

Mladi Rupel gre strogo pot navzgor. Po absolviranju violinskih študij pri našem najglasovitejšem violinskem učitelju Janu Slajsu je odšel k znamenitemu pedagogu Ševčiku v Pisek, od tam v Paris, kjer misli svoje delo nadaljevati, kajti prav dobro se zaveda, da se mora umetnik učiti do zadnje svoje ure. Znatno se je še umeril in do jasne, v vsakem oziru precizne igre izklesal, pridobil širok, močno gorak ton, do česar mu je sigurno mnogo pripomoglo pronicanje v klasično violinsko literaturo Bacha, Tartinija in drugih velikih mojstrov. In favoriziranje teh klasikov ter njih ljubeznivo izvajanje je ono, kar kaže resnost Ruplovega sistematičnega violinskega dela. Preko stilno in vsebinsko lepo podanega a-mol koncerta Bacha je Rupel dosegel v Tartinijevem »Vražjem trilekcu«, zlasti s kadenco v zadnjem stavku (odtud tudi ime skladbe) nemara najvišjo stopnjo tehničnih težav, ki jo je z navidezno lahkovito in izvanredno čistoto premagal. S stališča novodobne melodičnosti, polifonije itd., najtežje razumljiva skladba je bila Osterčeva »Fantazija«, s široko zasnovanimi ogelnima stavkoma in bahoveko občutnim srednjim kanoničnim delom. Oba mlada človeka, Rupel in njegov spremljevalec na klavirju Marjan Lipovšek sta delo idealno naštevala in je podala v najdostopnejši obliki. Sledili so trije krajši kosi francoskega soicarja E. Jaques-Dalcrozeja (Dans Frivole), M. Ravela (Habenera) in silno postra skladba »Minstrele« C. Debussyja, ki jo je moral Rupel ponoviti. Tartini-Kreislerjevim znanim, a znamenitim variacijam na Corellijev tema je v sklepu sledila sijajna Scherzo-Tarantela Wienievskega. S tem pa Rupel svojega lepega koncerta ni mogel zaključiti, kajti publika je izsiljevala vnovič in vnovič dodatke, s katerimi mladi, empatični violinist ni hotel okopariti. Ob koncu je prejel tudi nekoliko lepih cvetličnih darov. Na klavirju ga je ves večer spremljal Marjan Lipovšek in zdj se mi, da je to par, ki bi se moral za svojo koncertno kariero zve-

z bratom Tinom sva bila na trgatvi v Kebrovi gostilni, kjer so bili tudi drugi fantje. Kakor običajno smo na trgatvi mnogo pili in kmalu smo bili pijani. V pijanosti je začel Tine razsajati in je izrazil pretep. Interventiral je stražnik, ki ga je pa Tine podrl na tla in se nekoliko potolkel na glavi. Tudi jaz sem sodeloval pri pretepu.

Po gostilniški bitki smo se razkropili, midva z Valentinom sva odšla s sosedom Francetom Smrajcem zadnja domov. Pred domačo hišo sva se začela prepirati. Prigovarjal sem Tinetu, naj gre domov, pa mi je dejal, da to mene nič ne briga. Prepirla sva se še naprej. Smrajc je pa odšel svojo pot. Nenadoma me je Tine udaril po glavi, z drugo roko me je pa zagrabil, treščil ob tla in se zavilil name. Na tleh me je obdeloval s pestmi po glavi. Napeti sem moral vse sile, da sem se ga otrešel, ga prevrnil na hrbet in ga začel daviti. Nenadoma sem opazil, da se je umiril. Bal sem se, da se je samo nemezoma potuhnil, skočil sem z njega in ubežal domov.

Drugo jutro me je okrog pol šestih zbudila mati in mi povedala, da leži Tine mrtel na cesti. Nisem mogel verjeti, obšel sem se in sem šel na cesto, kjer sem res našel brata mrtvega. Takoj sem odšel na stražniško. Med ruvanjem z bratom mi še na misel ni prišlo, da bi bil zakrivil njegovo smrt, čeprav se mi je zdelo čudno, ko se je nenadoma umiril.

S tem je bilo zaslišanje končano in policija bo najbrže že danes dopoldne Zajca izročila sodišču.

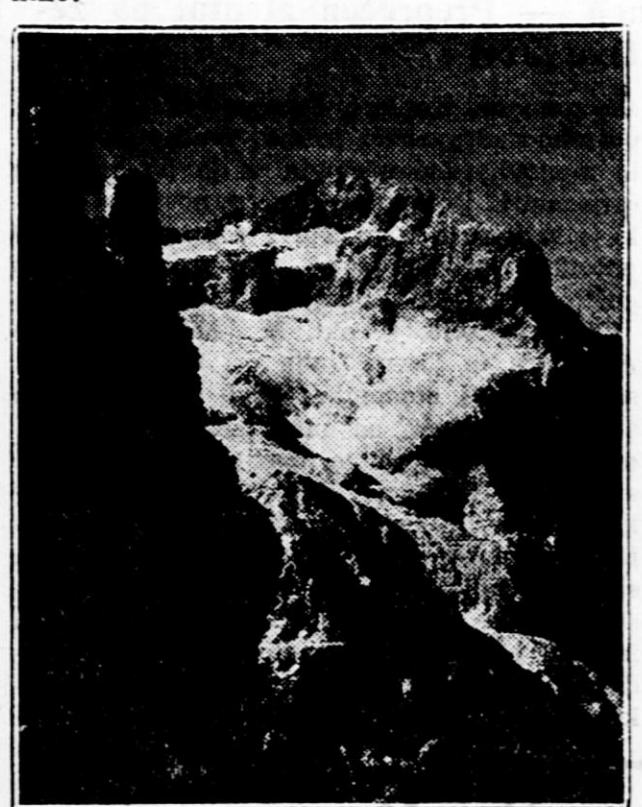
Pokojnega Valentina Zajca oplenuje vsi kot zelo nasilnega fanta, pred katerim je trepetala vsa vas. Bil je znan pretepač. Nekdo je z nožem močno obkral svojega starejšega brata. O Stanku Zajcu pripovedujejo, da je v splošnem dober fant in da se ni nikoli pretepal.

V zvezi z žalostnim dogodkom v Obrihah obvešča policijska uprava v Ljubljani vse gostilničarje na periferiji Ljubljane, da bo za trgatve, veselice in slične prireditve v bodoče poslala na račun gostilničarjev vedno po dva stražnika, če se bodo pa taki dogodki ponavljali, bo pa sploh prepovedala slične prireditve. Časi so pač prenesni in gotovo je, da se na takih prireditvah zapravlja samo denar in kvari ljudsko zdravje.

zati za celo življenje, kajti oba mlada umetnika sta ena sama volja, ena sama duša: in to je najvišja pohvala, ki jo zmorem izreči.

S fotografsko kamero v Julijske Alpe

Med našimi fotoamaterji tudi že čez mejo slove Krašovec, Planinšek, Ravnik, Skerlep in dr., ki so dobili že mnogo nagrad za svoja odlična dela v raznih tekmah inozemstva, sedaj se jim pa pridružuje tudi mladi akademik Cveto Švigelj. Drevo ob pol 21. priredil namreč ZKD v veliki dvorani Kazine predavanje »S fotografsko kamero v Julijske Alpe«, kjer bo pokazal Cveto Švigelj s skriptikonom 90 svojih najlepših slik. Brez lažkanja lahko rečemo, da so prvovrstne ter prav nič ne zaostajajo za inozemskimi fotografijami. Tudi umetnine!

Cveto Švigelj: Triglav v jutranji zarji.

Nekaj bežnih pogledov po Ljubljani: Grad, kapelica na gradu, idiličen kotiček Starega trga, ki je zaradi nepazljivosti mestnega urada pred kratkim izgubil, nadalje Tivoli pozimi, nato nam pa naše potovalno razpoloženje povzdigne na kolodvoru se strojevodja, ki maže kolesa. Sava in potoki, kmečke hiše in prizori iz kmečkega življenja hite mimo nas, zlasti je pa krasna pomlad v škofjeloških hribih. Privrkat zagledamo Triglav z Jelovice — in naprej v dolino Save Dolinke! Sopek narci, nato pa Kranjska gora v mesečini, kristalno jutro na Slemenu in Vršču, Stenar in Triglav z vseh strani. Kako krasne so slike iz Bohinja in njega sneženih terenov ter Sedmerih jezer! Radi bi si te čudovite slike Bohinjskega jezera ogledali natančneje in jih imeli na zidu, a Slovenci se nismo tako bogati, da bi mogli reproducirati vse zaklade naših fotoamaterjev. Ogledno si jih vsaj drevi pri predavanju, ki bo gotovo med najlepše ilustrirani potni, kar smo jih videli v Ljubljani.

Pozor! V kratkem pridem!

v Elitni kino Matica

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 6. oktobra, katoličani: Brunon; pravoslavni: 23. septembra: Jo- van Krst.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Arijana.
Kino Dvor: Poljub.
Kino Ideal: Huzari plešejo.
Jakopičev paviljon: Jakčeva razstava.
ZKD: Alpinski predavanje g. Cveta Šviglja ob 20.30 v veliki dvorani Kazine.
Dežurne lekarne.
Danes: Lenste, Resljeva cesta 1; Bohinec, Rimska cesta 24; dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Hinko Jezovšek

V nedeljo so pokopali v Sarajevu g. Hinka Jezovška, uradnika sarajevske »Mestne hranilnice«. Za njim žalujejo soproga Ema in hčerka Edita, za njim žaluje družina njegovega očeta, mestnega uslužbenca v Ljubljani, za njim žalujejo vsi naši rojaki v Sarajevu in nič manj člani ljubljanske drame, ki so lansko poletje gostovali na svoji turneji v Sarajevu.

Kako lepo nas je kot član »Slov. kluba« vodil po mestu, nam razkazoval zanimivosti in vedno skrbel za našo udobnost! Ko smo se že vrnili v Ljubljano, nas je tik pred otvoritvijo sezone obiskal in vsi smo bili veseli, ko smo ga pozdravili na domačih tleh. Po zunanosti orjak in sportnik, po duši dote, navdušen, blag in idealen naš človek, je umrl, zadet od kapi, star komaj 29 let. Njegova smrt je pretresla vse, ki so ga poznali. N. v m. p. l. Fr. L.

Narodno gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 6.: Kralj na Betajnovi. D.
Sreda, 7.: Dogodek v mestu Gogi. E.
Četrtek, 8.: Zaprtlo.
Petek, 9.: Takšna je prava. Red A.

Ponovitev Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi« je drevi ob 20. uri v naši drami in sicer za red D. Jutri v sredo se ponovi »Dogodek v mestu Gogi« za red E. V četrtek ostane drama zaprtla.

OPERA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 8.: Lucerna, premijera. Izven.
Petek, 9.: Zaprtlo.
Sobota, 10.: Viktorija in njen huzar, opereta. Premijera. Izven.
Ponedeljek, 12.: Simfonični koncert opernega orkestra v Unionski dvorani. Izven.

Premijera slovenske opere kot otvoritvena predstava letošnje operne sezone. V četrtek, dne 8. t. m. se odpre operna sezona z Novakovo muzikalno pravljico »Laterna«. Libreto opere je nacionalno probujajoča in opera zavzema odlično mesto v novejši češki glasbi. To zasluži vsled svoje tople melodioznosti in številnih nacionalnih motivov, ki prepletajo vse delo. »Laterna« bi lahko imenovali moderno »Prodano nevesto«. Glavno vlogo Hanice poje ga. Gjurgjeva-Gavella, moško vlogo minarja poje ga. Janko. V ostalih vlogah nastopijo gospe Thierryjeva, Spanova, Kogejeva in gg. Gostič, Rumpelj, Kovač, Pugalj, Zupan, Magolič itd. Opera je naštudiral kapelnik Niko Štrifol, icensiral pa g. Uhljanšek. Jutri probimo vsebino dela. Predstava se vrši izven abonma. Predprodaja vstopnic pa od srede dalje.

Opereta »Viktorija in njen huzar«. Nekaj nad leto dni staro delo je v razmeroma kratkem času osvojilo vse odre. Premijere so bile sprejete z velikim veseljem, katerim je sledila potem na posameznih odrih cela vrsta repriz. Glasba in libreto sta naravnost izvršni. Glasbo je napisal Pavel Abraham, libreto pa so delali štirje najznamenitejši libretisti sedanje dobe. Premijera se vrši izven abonma v soboto dne 10. t. m.

Nogavice, najtrajnejša, zato najcenejša!

Dnevne vesti

— Avstrijsko-jugoslovenska trgovska zbornica. Včeraj je bila ustanovljena na Dunaju avstrijsko-jugoslovenska trgovska zbornica. Zborovanje se je vršilo v zgradbi našega poslaništva. Predsedoval je avstrijski strokovnjak Eugen Stirling. Ob veliki udeležbi so bili izvoljeni za častne predsednike avstrijski trgovski minister Heintl, jugoslovski minister za trgovino in industrijo dr. Kosta Kumanudi, avstrijski poslanik v Beogradu Ploenies in jugoslovski poslanik na Dunaju dr. Angjelinovič, za častna podpredsednika pa šef zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu Tomičić in naš častni konzul na Dunaju Milivoj Simić. Za predsednika je bil izvoljen Eugen knez Lichtenstein, za podpredsednika Eugen Stirling z Dunaja in dr. Josip Hartmann iz Subotice. Sedež zbornice je na Dunaju v zgradbi našega poslaništva.

— Pogreb našega konzula v Karlovih Varih. Včeraj je bil v Atenah svečan pogreb jugoslovenskega častnega konzula v Karlovih Varih zdravnika dr. Besaroviča, ki je 1. t. m. umrl v Atenah. Poleg pokojnikovega brata Bogdana se je udeležil pogreba jugoslovski odpravnik poslov v Atenah Radivoj Petrovič z osebno poslaništvom, številni člani kolonije, naš vojni ataše Majstorovič, konzul v Pireju Stojšič in drugi. Na grob so bili položeni številni vencji.

— Lastnikom kupona št. 9 4/4 obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini. Ker 1. novembra zastara pravica do izplačila za kupon št. 9 4/4 obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini z 1. 1921. opozarja oddelek za državne dolge in državni kredit ministrstva financ vse banke in denarne zavode, ki vršijo službo tega posojila, da od 20. oktobra ustavijo nadalje izplačilo kupona št. 9 gornjega posojila, katerega rok zastarelosti je 1. novembra ter da vse izplačane kupone št. 9 pošljejo najdlje do 31. oktobra oddelku za državne dolge. Kupone, za katere se ugotovi, da so bili poslani po 31. oktobra, bo oddelek za državne dolge in državni kredit vrnil nelikvidirane. Lastniki kuponov št. 9, ki bi predložili do 31. oktobra kupone v izplačilo, naj se zglasijo pri blagajnah davčnih uprav, ki bodo vršile izplačevanje do vključno 31. oktobra. V krajih, kjer obstajajo filijale Narodne banke ter banke in denarni zavodi, ki so pooblašeni za izplačevanje kuponov tega posojila, se morejo predložiti kuponi št. 9 tudi tem v izplačilo do 31. oktobra.

— Nove tablice za trafike. Uprava državnih monopolov je nabavila za vse trafike nove emajlirane tablice (grbe), ki si jih morajo nabaviti najpozneje do konca oktobra vsi trafikanti ter jih pritrčiti na vidnem kraju. Nove emajlirane tablice so enotne za vse trafike in upravnih državnih monopolov jih prodaja po 50 Din, sprejema pa stare tablice ter jih uračuna in sicer mestne po 25, vsake pa po 8 Din komad.

— Novi listi. Dne 12. t. m. bo začel v oNvem asdu izhajati nov list pod imenom »Vojvodinska pošta«. List bo izhajal kot dnevnik ter bo informativnega značaja. Bavi se bo v prvi vrsti z razmerami in potrebami Vojvodine. Glasilo nemške narodne manjšine v Jugoslaviji bo odsej izhajalo tudi ob nedeljah in praznikih.

— Nov Sokolski dom. V Stari Pazovi so včeraj slovesno otvorili novi Sokolski dom ter poslali ob enem 20-letnico tamnjoškega sokolskega društva. Na slavnosti je zastopal kralja polkovnik Mirčić, navzoči pa so bili tudi delegati vojnega ministra, prosvetnega ministra. Saveza SKJ in predstavniki raznih drugih kulturnih organizacij. Po službi božji je pozdravil goste društveni predsednik Branko Čimčič, nakar je zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Mirčić v zahvali na pozdrav poudarjal, kako veliko naklonjenost in ljubezen do Sokolstva goji Nj. Vel. kralj. Govoril je tudi zastopnik vojnega ministra polkovnik Glisnić in zastopnik prosvetnega ministra dr. Dragič, nakar se je zahvalil vsem gostom za udeležbo in imenu Sokolstva zastopnik Saveza SKJ Branko Živković.

— Slovenska zlatokopna družba v Ameriki. Slovenska družba za kopanje zlata v državi Idaho v Zedinjenih državah je clelandski »Ameriški domovini« poslala zanimivo poročilo o dosedanjem poslovanju te družbe. Rude zlata in srebra — pravi poročilo — je velikanska množina. Te dni smo kupili mlin in druge priprave, s katerimi bomo izločevali zlato od drugih mineralij. Doselej je že izkopane nad 4000 čevljev. Družba Bunkerhill-Sullivan Co. bi rada kupila ta naš rudnik, ki pa bo ostal slovenska last. Prihodnji pomlad bo mnogo naših ljudi dobilo tu delo. Mi imamo 775 akrov zemlje, kjer se nahaja zlata in srebrna ruda. Imamo srebrno rudo, ki vsebuje 60 odstotkov srebra in do 20 odstotkov zlata, ostalo pa je baker, cink in svinec ter nekaj drugih rudnin. V direktorij družbe so bili izvoljeni Jakob in Franc Pintar, Janez Flajšman, Josip Janžević, Alojzij Truger in Alojzij Pajnič. Rudnik je zelo bogat in upravičeno je upanje, da bo igral veliko vlogo v ameriškem rudarstvu.

— Stirišedletnica mature. Tovariši, ki so leta 1891 maturirali na ljubljanskem učiteljskem, se snidejo v sredo 14. t. m. ob 9. uri v restavraciji hotela Slon. Ob 10. uri maša zadušnica. Po maši obisk grobov pokojnih tovarišev. Ob 13. uri skupno kosilo. Na veselje svidenje!

— Dar za stradajoče. G. dr. Dolšak Franc, načelnik banske uprave od VI. je poslal v pisarno Rdečega križa 100 Din za stradajoče žrtve suše. Iskrena hvala plemenitemu darovalcu!

— Sumljiva smrt bogatega kmeta. V nedeljo so privedli orožniki iz vasi Vojške v Subotico bogato vdovo kmeta Antona Avgustinova. Pred osmimi meseci je Avgustinov nenadoma umrl in zdravnik je ugotovil, da je podlegel črevesnemu vnetju. Po vasi so pa govorili, da ga je žena zadušila. Orožniki so obvestili o tem sodne oblasti, ki so odredile odkop trupla. Drobovjek so poslali v Beograd v analizo, ki je pokazala, da je v njem mnogo arzenika. To je dalo povod za aretacijo pokoj-

nikove vdove, ki sedi sedaj v preiskovalnem zaporu.

— Vreme. Vremenska napoved, pravi, da ni pričakovati nobenih izprememb. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 21.7, v Zagrebu 17.4, v Sarajevu 17.3, v Ljubljani 16.8, v Beogradu 16.7, v Mariboru 14.3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 770.8, temperatura je znašala 5 stopinj.

— Konec zloglasnega razbojnika. Iz Vrnjačke Banje poročajo, da je orožniška patrulja pri Vrnjačih ubila proslulega razbojnika Branka Vučiča. Ko so orožniki našli nanj, je skušal pobegniti ter je pričel streljati. V nastali borbi je bil razbojnik ubit. Pri njem so našli 55 nabojev, velik nož in tudi bombo.

— Ribič utonil. Na Dunavu pri Dalju se je pripetila v noči od nedelje na ponedeljek težka nesreča. Ribič Vlado Ilišević in Jovan Milinković sta hotela privežati svoj čoln k vlačilu, ki ga je vlekel po reki parnik. Ko sta se pa približala vlačilu, so valovi čoln prevrnili in ribiča sta padla v vodo. Milinković je utonil, ker je imel eno nogo hromo in se ni mogel boriti z valovi. Ilišević se je pa rešil.

— Umor zaradi dedščine. Pred zagrebškim okr. sodiščem se je vršila včeraj razprava proti Andriji in Cilko Turk, obtoženima zaradi umora sorodnika Antona Repovekega, ki so ga dne 7. julija našli v njegovem stanovanju umorjenega. Obtožnica pravi, da sta umorila starca dogovorno z namenom, da bi se polastila njegovega premoženja. Repovečki je namreč imenoval v svoji oporoki Andrijo in Cilko Turk za svoja glavna dediča. V zadnji dobi se je bavil Repovečki z milosiljo, da bi se ponovno oženil in v bojazni, da bi jima ne odšla dedščina po vodi, sta se odločila, kakor pravi obtožnica, da ga spravita s sveta. Obtožnica sta v preiskavi vsako krivdo zanikala in šele pozneje priznala, da sta res umorila starca. Pravi, da tega nista storila iz lakomnosti, marveč, ker ju je gonil ob hiše in ju tudi dejansko napadel. V kritični noči je prišel Repovečki pijan domov in ju začel zmerjati. Nastal je prepir, naposled pa je starac šel s sekuro nad Turka. Ta se je branil in ga davil za vrat. Žena Cilka pa je s kladivom udarila starca parkrat po glavi. Zdravniki so ugotovili da je nastopila smrt zaradi davljenja. Sodišče je upoštevalo zagovor obeh obtožencev, da nista imela namena starca umoriti ter je obsodilo Andrijo Turka na 4 leta, Cilko Turk pa na 4 mesece strogega zapore.

• Oblike in klobuke kemično čist. barva olisira in lika tovarna Jos Reich

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730.

Samo še danes
Greta Garbo
v krasnem ljubavnem filmu
POLJUB

Ob 4., ½ 8. in 9. uri zvečer!
Cene 4.— in 6.— Din
pri vseh predstavah

Iz Ljubljane

— Uj. Vel. kraljica Marija v Ljubljani. Davi malo pred 11. se je po Celovski cesti pripeljala s svojim elegantnim avtomobilom kraljica Marija v spremstvu dvorne dame ge. Eleonore dr. Švrlljgine. Sofirala je samo po Dunajski cesti, Selenburgovi ulici in Gradišču, nato se je pa med spoznavnim pozdravljanjem občinstva, ki jo je takoj spoznalo, odpeljala nazaj in po Prešernovi ulici in cesti sv. Petra na Zaloško cesto, odkoder se je vrnila na Bled.

— Uj. Javna dela. Na Sv. Petra nasipu kopljejo od Resljeve ceste proti Marijine trgu jarek za položitev električnih kablov. Na Resljevi cesti so kabli že položeni do mostu, od koder jih bodo položili do novega transformatorja na Marijinem trgu. Na Sv. Petra nasipu je elektrika napeljana še po žicah, kar bo zdaj odpravljeno. — Na Nabrežju 20. septembra ob tromostovju zopet drda kompressor; podirajo del nabrežne betonske ograje, ker bo tudi tu ob mostu nad strugo majhna terasa z balustrado kot ob kraju obeh mostov na obeh bregovih.

— Uj. Moderna kavarna je bila otvorjena v soboto na vogalu Smartinske ceste in Bolgarske ulice v lepi novi hiši. Kavarni je v Ljubljani v primeri z vinotoko in gostilnami zelo malo, teden modernih kot je »Viadukt« pa še manj. Smartinska cesta je zelo prometna, zlasti ima bodočnost ta del mesta zdaj, ko v bližini grade carinarico ter so tlakovali in uredili vse glavne ceste. Zato bo tudi kavarna dobro uspevala.

— Uj. Ali 25 in 50 para ni denar? Prišlo nam: V neko javno kuhinjo je prišel teden dni siromašno oblečen brezposelni delavec in si naročil za večerjo proseno kašo. Skromno večerjo je takoj plačal, toda postrežnica mu je vrnila denar nazaj, češ da ga ne sprejme. Dal ji je namreč 4 novčice po 25 para in 1 po 50. Denar je pustil na mizi in po večerji odšel, postrežnica je pa kričala za njim, naj pobere svoje novčice, ker jih ona ne mara. Nihče seveda nima pravice odklanjati drobiža, ker je tako veljaven kakor tisočaki, najmanj bi ga pa smeli odklanjati tam, kjer pomeni krvavo zasluženo prihranke revežev.

— Uj. Spored I. simfoničnega koncerta letošnje sezone, ki se vrši v ponedeljek 12. t. m. v veliki dvorani Uniona. Dirigent L. M. Škrjanc. Operni orkester, ki je pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Maticice in konservatorija, izvajata naslednje skladbe: Brahms: Simfonija, Lajovic: Capriccio, L. M. Škrjanc: Lirična ouvertura, Čajkovski: klavirski koncert. O posamez-

nih točkah bomo v prihodnjih dneh priobčili nekaj podatkov. Predpradaja v Matici knjigarni po običajnih koncertnih cenah Kot pianist - solist sodeluje Ivan Noč.

— Uj. Gledališka dnevna blagajna bo poslovala v sredo in četrtek še v dramskem gledališču, na kar prav posebno opozarjamo. Vstopnice za premiero opere »Latterne« se dobijo torej v dramji v sredo in četrtek od 10. do pol 13. in od 15. do 17.

— Uj. Velealpski zvočni film »Vzpon na Montblanc«. ZKD bo predvajala ob globoko znižanih ljudskih cenah od petka dalje velealpski zvočni film »Vihar na Montblancu«. V krasni planinski drami srečamo znamenite alpiniste in plezalce. Najsenzacionalnejši prizor v filmu je pa pristanek in start slovičnega pilota Ernesta Udeta na ogromnem ledeniku Montblancu. Vse ljubitelje planinstva in turizma opozarjamo že danes na ta prekrasni film. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici v petek in soboto ob 14.15, v nedeljo pa ob 11. dopoldne.

— Uj. Zveza kulturnih društev priredi 6. t. m. ob pol 21. zanimivo foto - alpinsko predavanje g. Cveti Šviglija z 90 slikami. Predpradaja vstopnic v ZKD vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 18. in zvečer pri blagajni. Sedeži po Din 6, stojišča po Din 3.

— Uj. IV. delavski prosvetni večer »Svoboda« in »Zarje«, ki se bo vršil v sredo 8. oktobra 1931 ob 20 uri v dvorani Delavske zbornice bo imel na sporedu: Jakl: Beograd-Zagreb-Ljubljana in Petrie: Momarjeva usoda. Igrala bo godba »Zarje« pod vodstvom kapelnika g. Fr. Dolinarja. G. Drago Zagar in g. Jože Pavlič zapojeta: Benjamin Ipavec: Vabilo; Emil Adamič: Planinec; Franc Gerbič: Pogodba. Gdč. Milena Verbičeva pa Pavlič: Zanjice; Chopin: Zal; Ipavec: Ciganka Marija; Zelenski: Dekli je sanjal. Pri klavirju sta gg. Marjan Lipovšek in Josip Grbec. O mednarodni športni olimpijadi bo predaval g. C. Štukelj in bo na modernem epidiaskopu pokazal nad 100 fotografiskih posnetkov.

— Uj. Medkuljske kolesarske dirke se bodo vršile v nedeljo 11. t. m. ob 14.30 na sportnem igrišču ASK Primorje. Program, ki se bo izvajal, sestoji iz mnogih zanimivih in napetih kolesarskih točk, med katerimi sta najvažnejši: 9. in 11. kjer bodo posamezni klubi tekmovali za dva krasna prehodna pokala, ki sta razstavljena v knjigarni Tiskovne zadruge. Ker so tovrstne prireditve pri nas zelo redke, se je nadejati čim številnejše udeležbe.

— Uj. Zveza gospodinj javlja svojim članicam, da bo danes popoldne od 15. do 17. v društvenih prostorih na Rinski cesti 9. prvi posvetovalni sestanek. Gospodinj dobe pojasnila v vseh vprašanjih, tikaajočih se gospodinjstva.

— Uj. Pevski zbor Glasbene Maticice. V torkel in petek ob 20. uri važne pevске valje za ves mešani zbor. — Odbor.

— Uj. Poskušeni samomor. Včeraj popoldne se je na Dvorskem trgu zastopil brezposelni 23letni brivski pomočnik Peter W. Pil je raztopino sode in so ga našli mimoidoči nezvestnega. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnico, kjer so mu izprali želodec in je že izven nevarnosti. Vzrok poskušene samomora je bila najbrž brezposelnost.

— Uj. Pletenine, najnovje vzorce, nudi v najlepši izbiri, Sterk. nasl. Karmičnik, Stari trg. 18.

— Uj. Trvdka klavirjev in glasbil Alfonz Breznik je sedaj na Aleksandrovi c. 7. 98

Iz Celja

— Uj. Celjske mestne osnovne šole v novem šolskem letu. Mestna deška narodna šola v Celju ima letos v 9 slovenskih in 1 nemškem razredu skupno 283 šolarjev, med njimi 270 dečkov in 13 deklic. Nemški oddelek ima 31 otrok, od teh 18 dečkov in 13 deklic. Po narodnosti je 238 Slovencev, 7 Hrvatov, 2 Srba, 1 Poljak in 4 Nemci v slovenskih razredih, ostalih 31 pa je Nemcev v manjšinskem razredu. Po veri je 248 katolikov, 3 pravoslavni, 9 evangeličanov in 1 izraelit. — Mestna dekliška narodna šola pa ima v 10 razredih skupno 300 učenec. Po narodnosti je 284 Slovencev, 6 Hrvatov, 9 Srbinov in 1 Nemka. Po veri pa se dele učenke na 287 rimskokatoliških, 7 pravoslavnih, 4 evangeličank in 2 izraelitki.

— Uj. Zdravljenje državnih uslužbencev v celjski bolnici. Državni uradniki in uslužbenci se opozarjajo, da imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v celjski javni bolnici le na podlagi uradnega potrdila svojega šefa. To potrdilo mora vsak bolnik prinesiti s seboj, ker sklicevanje na razne druge originalne uradne dokumente ne pride v poštev.

— Uj. Smrtna kosa. V celjski javni bolnici sta umrla 4. t. m. 82letni občinski revež Franc Napotnik iz Smartneza ob Paki in 30letna služkinja Frančiška Trbovska iz Krnice pri Lučah. N. v m. p.!

— Uj. Izgubljeno in najdeno. V nedeljo zjutraj je izgubila ga. Golobova med potjo od Gaberja do kapucinske cerkve zlat uhan s kamni, vreden 2500 do 3000 Din. — Pretekli petek je bila v mestu izgubljena ženska ročna torbica z raznimi malenkostmi, vse skupaj vredno 280 Din. — V tukajšnji kolodvorski čakalnici je bil najden včeraj zjutraj moški dežnik, ki ga dobi lastnik pri celjski mestni policiji.

— Uj. Popravilo brvi čez Pirešico. Celjski okoliški občinski svet je sklenil na svoji seji preteklo soboto, da bo okoliška občina prispevala k renovaciji brvi, ki vodi čez potok Pirešico na cesti med Medlogom in Drešinjjo vasjo 30% stroškov.

Otroško vprašanje.

— Uj. Sestrica kaj je to »moralni padec«?

— To je nekaj, o čemer se ne govori majhnim otrokom.

— Bratec pa pravi, da je to nekaj z majhnim otrokom, o čemer se ne sme govoriti.

En dan iz življenja Špelice

1. Jutranja toaleta Brez skrbi in vedra vsa
Iz postelje se kar ne gane,
Ob sedmih šele Špelica
Vesela, urnih nog ti vstane.
„Veliko pranje“ njej nič ni mar,
Kar drugim živcem je na kvar.

Ta doba je že davno minula, ko je zahtevalo veliko pranje gospodinji toliko preglavic. Danes razun gospodinje nihče ne ve v hiši, da je danes dan velikega pranja. A tudi gospodinj se nič ne mudi in vstane še le ob običajni uri — seveda samo ondi — kjer se uporablja za pranje pozna in izvrstno

ALBUS MILO

Vrtnarstvo v oktobru

Nekaj praktičnih nasvetov onim, ki hočejo umno vrtnariti

Ljubljana, 6. oktobra. Obiranje sadja se bliža koncu. Ne popolnoma razvito, slabše sadje porabiš za mošt, ocel, ga vkuhaš ali posušiš, lepše pa spravi za prodaj in za domačo shrambo čez zimo. Najboljša shramba za sadje so police v temnih, pa vendar zračnih kletih ali drugih hišnih prostorih, kjer ne zmrzuje. Svetloba, prevelika vlaga in toplota škodujejo sadju. Vsaj enkrat v tednu preglej sadje in odstrani nagnito, da ne okuži še drugega.

V sadovnjaku okopaj ob drevesih kolo-bar. Čim odpade listje, osuši deblo in debelejšje veje stare skorje, mahov in lišajev, zakaj tam vpadaj so se zatekli prezimovat mnogovrstni sadni škodljivci. To delo opraviš z jekleno drevesno sečko in trioglate drevesno strglico. Pred snajenjem dreves razgrni pod deblo kako odejo, da nesnago s škodljivci zbereš in čim prej zažgeš. Po osnajanju poškoppi temeljito deblo in veje z arborinom, ki ga dobiš pri Chemotehni v Ljubljani. Za škropljenje peškatega drevoja primešaj na 90 l vode 10 l arborina, za košičasto pa na 95 l vode 3 l arborina. Delni uspeh proti škodljivcem dosežeš tudi, ako pobeliš z apnenim belečem debela in debelejšje veje. Jeseni plezajo na drevesa samice pedicev, da ležejo jajčka. Da to preprečiš, naveži 15 cm široke trakove iz nalašč za to pripravljene papirja in namaži jih z lepilnim kletjem.

Ne odlašaj s sajenjem sadnega drevoja do pomladi. Za to delo sta meseca oktober in november najboljše. Jeseni posajeno drevo se vstali in tudi vkoreniti, da v naslednjem letu skoraj nemoteno dalje raste. Dokazano je, da se jeseni drevesa raje primejo in da se pri tem pridobi eno leto. Da bo pa drevo uspešno rastle in rodilo, ga posadi po preizkušenih pravilih. Jamo izkopljaj najmanj 120 cm široko in ravno tako dolgo ter 60 cm globoko vsaj 14 dni pred sajenjem, da se prezrača. Pred sajenjem postavi kol na sredo jame in ob kolu na južno stran drevo tako, da stoji 10 cm višje, kakor je prej raslo. Na dno jame in ob koreninah nasuj čiste zemlje, ki je bila pred izkopavanjem na vrhu in zapolni z roko vse praznine med koreninami. Ko se korenine pokrije z zemljo, jo potlači z nogo, na vrh pa nasuj nekaj starega, podelanelega gnojja. Potem nasuj v jamo še tisto zemljo, ki je bila prej spodaj. Ker se sesedanjem zemlje niža tudi posajeno drevo, ga priveži ob kolu narahlo, da ne obvisi na kolu. Predno postaviš drevo v jamo, prireži poškodovane korenine do zdravega, krono pa prikraščaj spomladi. Predno se lotiš tega važnega dela, naroči si sadjarsko knjigo in prebrčaj poglavje o sajenju dreves, ali pa se posvetuj s strokovnjakom. Za izčrpno navodilo o tem važnem opravilu je prostor tu omejen.

Na zelenjadnem vrtu je v oktobru v teku ozimljenje zelenjave. Ohrvot poruvamo in ga prisujemo na gosto na vrtu v jarke tako globoko, da moli glava iz zemlje. Ko pristane ostrijši mraz, pokrijemo glave z listjem in vejicem. Tudi zelje ohranimo tako ali pa ga prisujemo v zakope z glavno navzdol. Dobro se tudi drže zeljnate glave, ako jih spravimo v suho klet. Korenistvo (repa, redkev, pesa, korenje) spravimo v temno, suho klet na kupe ali pa v zakope na vrtu. Zeleno izkopljemo, odstranimo nekaj listja in jo prisujemo v jarke na vrtu. Ker pa pozimi ob hudem mrazu ne moremo do nje, jo nekaj prisujemo v kleti. Dorastla endivija ni za prezimljenje, ker zgine. Tudi kratkolistna z rumenimi listi ne traja. Najboljša je zelenolistna, ki je bila avgusta posajena. Izkopaj jo ob suhem vremenu, ko ni listje mokro. Če ti pa dež nagaja, jo zmezi pod streho, da se mokrota posuši in šele potem jo vlož v klet v pesek. Prisute zelenjave v kleti ne zalivaj, ker premokra gnije. Pazi le, da je zemlja nekoliko vlažna. Večkrat pa jo preglej in odstranjuj gnilo listje, da se gniloba ne razpase. Ako imaš na vrtu blizu površja talno vodo se zelenjad v jarkih in okopih ne drži.

Proti koncu tega meseca začni s siljenjem goriškega rdečega radiča v posodah, pa še boljše v kleti ob zidu ali v kakem kotu poslužnoje se peska ali lahke zemlje in gnojne gnoja. Kako se radič vlaga, prebrčaj tozadevni članek v lanskem »Sadjarju in vrtnarju«. Paradižnikom poreži stebila in jih obesi v kuhinjo ali kak drug topel prostor. Zelene plodovi bodo dozorevali polagoma za porabo tje do božiča. Zimsko spinačo in motovilec očisti plevela in porahljaj zemeljsko skorjo.

Proti mrazu občutljivejšje cvetlice spravimo v tem mesecu v notranjost hiše v svetel prostor. Zunaj ostanejo še nadalje tiste, ki prenašajo nekoliko mraza n. pr. oleandri, ankuba, lavor, granatna jablana, fuksije i. dr. Te spravimo v veže in kleti, kjer ni pretoplo, kadar pritisne občutnejši mraz. Gomolje dalij, kan, gladiol, gomoljastih begonij spravi v suho klet na police. Pred presom sobnih rastlin v sobe in drugih, ki so bile zunaj na vrtu, operi posode, otrebi suho listje in morebitni mah, ki je vrhu zemlje. Slabotnih ne vzimuj, ker ne prenesejo zime. Dokler ni še mraza, zrači prostor, kjer imaš spravljene cvetice in zalivaj pomalem, da bi ne odganjale bledihnih odganjalk, ki cvetice le šibe. Zato tudi ni primeren pretopen prostor za počivajoče rastline. Sedaj cvetoče rastline spravi v svetlo solčno lego med okna.

Spomni se ptic duplarjev, ki so naši najboljši zatiralci škodljivca mršesa. Zdaj je čas, da jim postavimo gnezdišča, ki jim služijo za prenočišča in se tako privadijo za pomladansko gnezditve. Najboljša so iz izdobnih drevesnih dupel, za silo tudi iz izdele. Za skorce, detale in zelene žolne mora biti gnezdišče vsaj 25 cm visoko, z votlino 15 cm v premeru in s 4 cm veliko vhodno luknjo. Za sinice in druge majhne ptice naj bodo nekaj manjša. Ob strani luknje vdelaž palčico, ki služi ptici za počivanje in sedenje. Da voda ne vhlja v gnezdišče, mora biti zgoraj pribita za streho dovolj velika desčica, razen tega pa pritrdi na drevesu gnezdišče tako, da visi poševno nagnjeno na tisto stran, kjer je luknja. Pazi še, da je luknja gnezdišča obrnjena na južno ali južno-vzhodno stran. Večkrat zasedejo gnezdišča vsiljivi vrabci, ki strahujejo koristne ptice. Obrani se jih, ako jim čim prej podkadiš s smodnikom.

Zvočni kino Ideal

Danes nepreklicno
zadnjikrat

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Oskar Karlweis
Gretl Theimer

v vojaški veseloigri

Huzarji
plešejo...
Krohot! Bombe smeha!

Pred poroko.

— Preden te vzamem, dušica, te moram opozoriti, da sem strašno ljubosumen.

— To je lepo od tebe, da me posvariš že zdaj. Pazila bom tem bolj, da bom v zakonu zelo previdna.

Emile Gaborian

52

Vampirji velemesta

Roman

— Oh, da! — je odgovoril. — Moj klient je bil še na stopnicah, ko sem že oblekel suknjo, vzel čepico in hitel za njim. Zunaj sem ga zagledal deset korakov pred seboj. Sledil sem mu in kmalu sem videl, kako je vstopil v krasno palačo na rue Varenne.

Bilo je res tako in ta iskrenost je bila sodnemu eksekutorju všeč.

— In vaš klient je bil doma, — ga je prekinil, — doletela vas je visoka čast, da ste mogli postrči z nasvetom vojvode de Champdocu.

— Prav pravite. Med svoje kliente prištevam tudi vojvodo de Champdocu, kar mi je seveda v veliko čast. Rad bi samo vedel, kako ste mogli vse tako točno izohvati.

— O, — je odgovoril Tantaine skromno, — naključje je vsemogočno. Ne razumem pa, kaj more biti skupnega med vojvodo in Karolino.

Bivši kuhar se je porogljivo zasmejal.

— Zares? — je pripomnil. — Zakaj jo torej zasledujete? ... Moji razlogi so zelo enostavni. Preskrbel sem si o vojvodi de Champdocu vse potrebne informacije. To je baje zelo močen gospod, neizmerno bogat in hud moralist. Je oženjen in živi s svojo ženo. Imela sta edinega sina, ki sta ga pa lani izgubila in njegova smrt ju je tako potrla, da se ne moreta potolažiti. Tedaj sem si mislil: Čeprav je vojvoda, človek je pa le. Vojvoda je imel najbrž v mladosti s svojo ljubico otroka, ki ga je odnesel v najdenišnico in pozabil nani. Ko mu je pa zakoniti dedič umrl, ni imel nikogar več, komur bi lahko zapustil svoje premoženje in ime; tedaj se je spomnil svojega nezakonskega sina in hotel ga je najti. Kaj pravite k temu?

— Da so vaši zaključki dokaj logični, da mi pa nikakor ne povedo, zakaj se tako zanimate za Karolino Schimelovo.

— Takoj vam povem... Nekoga dne me je zaneslo srečno naključje k nekemu kočmarju na rue Varenne in tam sem slišal govoriti o služkinji, ki je služila pred pet in dvajsetimi leti pri vojvodi de Champdocu in dobiva še zdaj od njega skromno rento. In ta služkinja je bila Karolina Schimelova. Neki lakaj mi je dal njen naslov in naročil sem svojemu agentu, naj jo zasleduje...

— Kaj pa hočete doseči s tem?

— Priznam, ki jo dobiva to deklet, je pač dokaz, da je storila svojem gospodarju nekoč veliko uslugo. Kaj ni mogoče domnevati, da ji je dobro znano, da je imel vojvoda nezakonskega sina?

— Ta domneva je malo verjetna, — je odgovoril stari sodni eksekutor kar tja v en dan, kakor da ga to vprašanje sploh ne zanima.

— Sicer pa, — je nadaljeval Perpignan, — od takrat vojvode de Champdocu nisem več videl.

— Pač ste pa videli monsieur Catenaca.

— Da, trikrat.

— In vam ni dal nobene nove informacije? — Ali vam ni povedal, v katero najdenišnico so oddali otroka?

— Seveda mi je povedal in opozoril me je na zanimivo podrobnost, na katero bi bil sicer pozabil. Vojvoda de Champdocu mi je doslovno dejal, da lahko svojega nezakonskega sina po brazgotinah zanesljivo spozna.

Pri teh besedah se je stari sodni eksekutor naenkrat vzravnil in na obrazu se mu je poznalo silno razburjenje, ki ga je pa prikrival, kolikor se je pač dalo.

— Bogme, žal mi je, da sem vas po nepotrebnem nadlegoval, — je dejal. — Moj šef je mislil, da lovita divjad. Motil se je... Prepustimo vam svobodno polje.

In odšel je tako naglo, da Perpignan ni imel kdaj odgovoriti. Hitel je po ozki ulici des Reculettes, mrmrajč sam pri sebi:

— Glej no, torej ima brazgotine, a ta izdajalec Catenac mi jih je zamisljal!

XXIII.

Mascarot je bil zanimiv primer človeka-lutkarja, ki ga občinstvo ne vidi, pa vendar drži na nitkah vse lutke, premikajoče se na odru.

Zato tudi nista minili niti dve uri od trenutka, ko se je bil Andre na voganu avenue Matignon poslovil od Modesta, pa je že imel za petami volhuna, ki mu je bilo naročeno obvestiti Mascaroia o vsakem njegovem koraku. Andre seveda ni imel o tem niti pojma. Misel, da je Sabina de Mussidan rešena, je bila tako prevzela njegovo dušo in srce, da se ni prav nič zmenil za to, kaj se godi okrog njega. Tudi če bi se bilo zrušilo vse svetovje, bi bil ostal srečen, kakor je bil.

Zdaj je imel prijatelja, barona de Breuilh-Faverlaya in zaupnico madame de Bois d' Ardon, dva zaveznika, čijih vpliv bi mogel biti v njegovem položaju odločilen.

Toda čim bolj se je Andreu smehljala bodočnost, tem bolj si je ponavljala, da se mora še z večjo vneto lotiti dela.

Tistega večera je zapustil barona de Breuilha zelo zgodaj.

— Od jutri, — je dejal, ko sta si segla v roke, — me boste lahko videli na odru v Champs-Elysees, kjer bom delal.

Del noči je prebil ob snovanju načrtov, ki jih je moral izročiti monsieur de Gandelu, prebogatemu podjetniku, ki naj bi mu okrasil hišo s kiparskimi deli od tal do dimnikov.

Vstal je zelo zgodaj, ozrl se je mimogrede na Sabinin portret, ki ga je skrbno skrival, vzel je skice in odšel k monsieur de Gandelu, srečnemu očetu mladega Gastona.

Ko je potkal okrog desetih na njegova vrata, mu je sluga nujno svetoval, naj poset odloži, ker je gospod zelo razburjen.

Toda Andreu se je mudilo.

— Kaj za to! — je odgovoril. — Vaš gospod me ne bo požrl. Sporočite mu, da bi rad govoril z njim.

Pretendent na španski prestol umrl

V Parizu je nenadoma umrl Don Jaime Bourbonški, znan kot bohem in lahkoživec

V Parizu je v soboto nenadoma umrl karlistični pretendent na španski prestol Don Jaime Bourbonški. Z avtomobilom se je odpeljal na izlet v Chantilly, kjer mu je nenadoma postalo slabo. Takoj se je vrnil v Pariz, kjer je pa kmalu umrl.

Don Jaime je bil edini sin Don Carlosa in močna politična stranka v Španiji je videla v njem bodočega kralja. On sam pa ni bil nič kaj primeren za to

visoko dostojanstvo. Rad je razkošno živel in vesela družba ga je mnogo bolj mikala, kakor državni posli. Po očetu je imel pravico do mnogih visokih časti in naslovov, toda zadovoljil se je samo z enim imenomval se je vojvoda madridski. Kot tak je bil na pariških bulvarjih, po vseh večjih dunajskih hotelih in francoskih letoviščih, pa tudi v igralnici Monte Carlo splošno znan.

Morda ga zato ni mikala politična kariera, ker je imel že dvakrat v življenju s takimi reči smolo. Prvič, ko je študiral na vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu in ga cesar Franc Jožef ni hotel sprejeti v avstrijsko armado, drugi pa, ko mu je cesar Franc Jožef preprečil ženitev z njegovo izvoljenko. Staremu avstrijskemu cesarju se je zahvalil za odklonitev sprejema v avstrijsko armado s tem, da je stopil v rusko armado, kjer je dosegel v huzarskih polkih čin polkovnika, se udeležil rusko-japonske vojne ter se vrnil z mnogimi ruskimi odlikovanji na svoj grad Frohsdorf pri Dunajskem Novem mestu. Svoji izvoljenki, s katero se ni mogel poročiti, ker je nasprotoval poroki cesar Franc Jožef, je ostal zvest in se sploh ni oženil. V Frohsdorfu, božji poti vseh legitimistov, je bil neomejen gospodar in lahko se je nemoteno udajal spominom na slavno preteklost svojega rodu.

Bourboni so videli v Donu Jaimu svojega šefa, saj je vodil svojo nečakinja Zito pred oltar. Prava domovina tega knežjega bohema je pa bil Pariz. V francoski prestolici je poskušal srečo tudi z najrazličnejšimi finančnimi transakcijami, s katerimi pa ni imel posebne sreče. Američanom je prodal skoraj ves rodbinski nakit, samo kroni in žezlu je prizanesel. V Faubourgu, v salonih starih vojvodinj, ni bil noben gost tako v časteh, kakor Don Jaime. To dozdevno kraljestvo je znova oživel ob nedavni španski revoluciji, ko so bili fanatični privrženci pokonjenega pretendenta prepričani, da bo on zasedel španski prestol, čeprav je bil Don Jaime že davno sklenil mir z Alfonzom XIII.

S smrtjo pretendenta na španski prestol je ostala brez bodočnosti ena najmočnejših španskih strank, stranka neumornih karlistov, ki bodo morali sedaj prisegati zvestobo 83letnemu Donu Alfonzu Bourbonškemu. Pa tudi ta se je že odpovedal svojim aspiracijam na prestol in tako ostane starim tradicijam zvesta stranka brez eksistencijske upravičenosti. Boj španskih pretendentov je s smrtjo Dona Jaima končan.

Usmrčanje neozdravljivo bolnih

Vlada severoameriške države Illinois namerava v kratkem predložiti parlamentu in senatu osnutek zakona o evtanaziji, to se pravi usmrčenju neozdravljivo bolnih. Podlaga vladnega predloga je spomenika, ki so jo izročile nedavno guvernerju države vse zdravniške korporacije. Zdravniki prosijo v spomenici, naj vlada poskrbi, da bo s posebnim zakonom dovoljeno brez bolečin usmrčiti neozdravljivo bolne in pa bolnike, ki morajo prenašati neznoznosne bolečine. Take nesrečneže bi usmrčili seveda šele po temeljiti preiskavi in pod pogoji, ki bi izključevali vsako zlorabo. Neozdravljivost bolne bi morala ugotoviti posebna zdravniška komisija, v kateri bi bilo najmanj pet članov, poleg tega bi pa morali na usmrčitev bolnika pristati njegovi sorodniki, a bolnik sam bi moral izrecno izraziti to željo. Samo pri duševno bolnih bi bolnikovo dovoljenje odpadlo. Pri vsem tem bi pa poslovala še državna kontrola.

Zdravniški kongres, ki se je nedavno vršil v državi Illinois, je tudi zavzel stališče, da mora biti ohranitev človeškega življenja in zdravja glavni cilj zdravniške vede, da so pa primeri, ko pomeni podaljšanje človeškega življenja podaljšanje neznoznosnih bolnikovih telesnih in duševnih muk, na drugi strani pa velika nesreča za njegovo rodbino. Če parlament sprejme osnutek zakona, ki ga je pripravila vlada, bo

severoameriška država Illinois prva civilizirana in kulturna država, ki bo oficijelno dovolila evtanazijo.

Alkoholizem in električni tok

Profesor Manojlov razpravlja v nem dunajskem strokovnem listu o zvezi med alkoholizmom in smrtjo, ki jo povzroči električni tok. Večkrat je opazil, da nekateri delavci električni tok samo občije, druge pa ubije. Začel se je zanimati, od kod ta pojav in prišel je na misel, da utegne igrati pri tem glavno vlogo alkoholizem. Začel se je zanimati za vprašanje, ali so taki primeri golo naključje, ali pa so alkoholiki bolj podvrženi električnemu toku kakor trezni ljudje. In to je hotel doznati s poskusi. Zanimalo ga je vprašanje, ali električni tok res pozna razliko med pijanci in abstinenti.

To vprašanje ni zanimivo samo iz znanstveno-teoričnega vidika, temveč tudi praktično. Dr. Manojlov je vzel dve skupini kuncav in jim je dajal nekaj tednov enako hrano, samo da je dobivala prva skupina tudi žganje. Pozneje je obe skupini izpostavil električnemu toku in alkoholizirani kuncu so skoraj brez izjeme obležali mrtvi, dočim so iz druge skupine le redki poginili. Tako je prišel do važnega zaključka, da bi se morali odreči pijančevanju vsi, ki imajo opraviti z električnim otkom. Pijančevi živci niso dovolj odporni proti močnejšemu električnemu toku.

Smrt bogatega čudaka

V Šanghaju je umrl te dni najbogatejši in najpopularnější mož dalnjevzhodnih azijskih krajev Silas A. Hardoon, Anglež, ki je bil poročen s Kitajko, s katero pa nista imela otrok. Vse svoje ogromno premoženje, ki znaša več sto milijonov, je zapustil svojim 11 postopno adoptiranim sinovom. Prvotno je živel Hardoon v Bagdadu, potem se je pa preselil na Kitajsko, kjer je imel 900 služabnikov. Imel je proroški dar in vse, kar je napovedal, se je zgodilo. Zato ni čuda, da so ga v Šanghaju tako visoko cenili. Sredi mesta je imel velika zemljišča, ki jih je zelo dobro prodal, ko so začeli ljudje zidati hiše. To je bilo v času, ko je proročeval, da postane Šanghajsko pristanišče eno najvažnejših na Kitajskem.

Hardoon je bil velikopotezen, obenem pa čudak. Že to je bilo čudno, da se je oženil s Kitajko, ki se je z velikim trudom naučila 50 angleških besed, on pa komaj 50 kitajskih. Kljub temu je pa bil zakon izredno srečen in samo zavest, da nimata otrok, je zakoncem nekoliko grenila srečo. Pogreb 84 letnega milijonarja je bil zelo skromen. V oporoki je določil, naj ga pokopljejo brez pompa in adoptirani sinovi so mu zadnjo željo izpolnili. Pokopani je sredi svojih ogromnih vrtov v Šanghaju brez nagrobnega spomenika. V oporoki je celo določil, da ga ne smejo pokopati v krsti. Zavili so ga samo v rjuho in pokopali pod cvetoče drevo.

HALO!

HALO!

Vsa pleskarska, sobo- in črkoslikarska dela prevzema in strokovno izvršuje

Josip MARN, družba z o. z. pleskar, ličar sobo- in črkoslikar

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 9

Cene zmerne! 2784

Makulturni papir

kč a Din 4—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nadvse ljubljenelega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Bajželja

zastopnika Zagrebške delniške pivovarne

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gosp. dr. Merčunu, Sokotu, Čitainu, Gasilnemu društvu v Šiški, župniku g. dr. Novaku in končno vsem prijateljem in znanecem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 5. oktobra 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5—

POROČITI ŽELI

nižji državni uradnik gospodično, staro do 26 let, nekoliko izobraženo, ki ima nekaj premoženja. Ponudbe je poslati na upravo »Sl. Nar.« pod »Zvesti soprog«. 2782

MORSKE RIBE

Sezija finih rib dnevne pošiljke. Danes sardale, skombri, orade, brancini itd. Izbira drugih jedil; purani in piščanci na razne načine. — Prvovrstna vina; cene nizke. — Operna klet, Ljubljana, Gledališka ulica 2. 2790

Kratek klavir

ali pianino prvovrstne znamke, dobro ohranjen, takoj kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Klavir«/2720.

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

RAJKO TURK

carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarice). — Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Pet pleskarskih pomočnikov

samo prvovrstne moči sprejemem takoj.

IVAN BRUNČIČ, pleskarstvo, Ljubljana, Kolodvorska ul. 23

SVEŽE MORSKE RIBE

skombrje (skuše) dospejo v sredo jutraj. — Dobe se po zmernih cenah na Pogačarjevem trgu. 2785

PRŠUTE

(prekajene surove šunke) pravi domači dalmatinski proizvod odlične kakovosti razpošiljam po Din 40.— za kilogram franco-franko. A. Mitrovič i sinovi, Split. 2744

KMETIJA

pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah, obsegajoča 30 oravov zemljišča: njive, travniki, pašniki, sadonosniki, vinograd in gozd z vsemi potrebnimi poslopji je naprodaj z ali brez inventarja. Istotam prodam pašo, držeče se kmetijo, obsegajočo vinčarijo in 10 oravov zemljišča: vinograd, njive, travniki, sadonosniki in gozd. Vpraša se: Spodnji šentjakovski dol št. 40.

Žrebanje drž. razr. loterije

Pri žrebanju drž. razredne loterije dne 1. in 5. oktobra so bili izžrebani naslednji dobitki:

400.000 Din srečka štev.: 68.187,

20.000 Din srečka štev.: 67.606,
10.000 » srečki » 41.320, 93.854,
4.000 » srečke » 23.514, 25.624, 95.211,
2.000 » » » 8.583, 17.009, 25.403, 32.819, 37.548, 34.803, 11.175,
28.241, 34.410, 10.516, 41.628, 43.260, 46.593, 47.724, 49.927, 51.136, 57.341,
62.231, 63.738, 66.513, 69.298, 70.079, 71.740, 75.086, 77.393, 77.816, 79.417,
84.088, 84.655, 88.989, 89.599, 94.538, 94.065, 96.288, 98.696, 99.268.

2.000 Din srečke štev.: 9.718, 36.626, 67.509,
500 Din srečke štev.: 1.897, 8.073, 8.004, 9.771, 9.742, 9.734, 16.007, 17.909, 19.140,
19.126, 19.170, 13.890, 27.746, 27.780, 29.269, 29.291, 29.217, 29.298, 29.290, 33.768,
33.753, 34.166, 35.381, 35.396, 36.652, 36.658, 37.719, 38.155, 38.120, 38.114, 38.125,
39.586, 39.531, 42.979, 46.636, 46.640, 46.616, 46.632, 47.471, 47.474, 47.438,
47.447, 47.495, 47.485, 47.405, 47.461, 48.313, 50.053, 50.018, 57.361, 57.342, 58.877,
58.846, 58.826, 58.860, 59.535, 59.579, 66.488, 66.449, 67.545, 67.562, 68.793, 69.183,
69.180, 69.156, 69.118, 69.167, 69.426, 69.445, 69.411, 69.464, 69.544, 72.087, 73.759,
73.772, 75.035, 75.024, 75.196, 75.199, 75.102, 75.152, 76.643, 76.650, 77.286, 77.232.

Zaradi telefonskega sprejemanja ne jamčimo za točnost števil. Za male dobitke izžrebane srečke zamenjamo za neizžrebane, tako da bodo mogli naši igralci nadalje igranje na visoke dobitke. Zamenjaval bomo neobvezno in samo toliko čast, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Zamenjavo bodo vršile tudi vse podružnice »Jutra« onim, ki so pri njih kupili srečke. Žrebalo se bo vsak dan skozi en mesec.

Opozorjamo naše igralce že sedaj, da je državna razredna loterija za prihodnje kolo znižala število srečk za polovico in bodo izgleli za dobitke zato znatno večji. Zato pa bo stala cela srečka za vsak razred Din 200.—, polovična Din 100.—, četrtina na Din 50.—.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higienske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 2.